

CÍLE LEKCE

- analyzuje různé způsoby řešení konfliktu
- řeší konflikt zájmů
- seznámí se s vhodným postupem pro řešení konfliktu

POMŮCKY

- losy pro dělení do skupin (pracovní arch)
- nápisy způsobů řešení konfliktu (únik, útok, ústupek, kompromis, dohoda)

1. Komunitní kruh. Vyučující přečte příběh Pes v zrcadle¹ od B. Ferrera.

Velký pes se zatoulal do místnosti plné zrcadel. Náhle kolem sebe uviděl celou smečku psů. Zlobně zavrčel a vycenil zuby. Všichni psi okolo samozřejmě udělali totéž. Pes chvíli zmateně uskakoval před útočníky, a když viděl, že dělají totéž, rozrušeně zaštěkal a skočil po jednom z „útočníků“. Po strašném nárazu do zrcadla padl na zem omráčený a zakrvácený. Kdyby byl jen jednou přátelsky vrtěl ocasem, všichni psi v zrcadlech by pozdrav opětovali a jejich setkání by bylo radostné.

Hodnotová reflexe

- Jak reagujete, když na vás druhý útočí, je agresivní?
- S jakými postoji u druhých lidí se setkáváte častěji, se vstřícností nebo s konfliktním jednáním?
- Jak vypadá situace, kterou považujete za konfliktní? Jak rozumíte slovu konflikt?

1. Skupinová práce ve dvojicích, které vzniknou prostřednictvím první části losu (viz pracovní arch²). Kočkodům.³ Vyučující požádá vždy jednoho člena z dvojice, aby šel s ostatními za dveře. Žákům, kteří zůstali ve třídě, rozdá čisté papíry A₅ a zadá následující instrukci: vaším úkolem bude s partnerem, který se za moment vrátí, nakreslit jedinou tužkou obrázek **domu**. Tužku si budete půjčovat. Jakmile dokončíte jeden tvar, předáte tužku spoluhráči. Nesmíte se však žádným způsobem domlouvat. Než učitel odejde za dveře, vyzve žáky, aby připravili místo pro sebe i spolužáka. Za dveřmi dá vyučující druhé skupině odlišnou instrukci: vaším úkolem je nakreslit s partnerem ve vaší dvojici jedinou společnou tužkou, o kterou se budete po každém tvaru střídat, portrét **kočky**. Nesmíte se nijak domlouvat.

Učitel vyzve druhou skupinu, aby se vrátila do třídy, znovu upozorní na základní pravidlo: zákaz domlouvání se jakýmkoliv prostředky. Sdělí časový limit dvou minut a hru odstartuje. **Připomene zadání:** úkolem je nakreslit jeden společný obrázek, při práci se nesmíte nijak domlouvat. V polovině času žáky upozorní na zbývající čas. Po uplynutí časového limitu požádáme dvojice, aby odložily tužky, a poskytneme jim prostor pro verbální sdělení bezprostředních dojmů.

Hodnotová reflexe v komunitním kruhu

- Jaké pocity jste při kresbě prožívali? (Otázka pro každého.)
- Jak vznikala vaše kresba? Kdo začal první? Jaký byl vývoj kresby?
- Byla vaše práce spíše ve znamení spolupráce nebo „boje“?

¹ FERRERO, Bruno. *Paprsek slunce pro duši*. 3. vydání. Praha: Portál, 2011. s. 36.

² Losy jsou připraveny ve skupinách po 4 tak, aby spolu opakovaně nepracovaly stejné dvojice. Učitel vždy rozděljuje celé čtveřice losů, jinak budou pro 2. kolo nefunkční. Pokud počet žáků není dělitelný 4, je třeba losy upravit.

³ KRÍŽ, Petr. *Kdo jsem, jaký jsem: aktivita pro osobnostní a sociální výchovu k podpoře sebepoznání a sebepojetí*. 1. vyd. Kladno: AISIS, 2005, s. 83 – 85.

Následuje **galerijní prohlídka**. Vyučující obrázky okopíruje, aby si je mohli vlepit oba spoluhráči do svých pracovních sešitů.

2. Řízená diskuse v komunitním kruhu. Vyučující dá doprostřed kruhu velkými písmeny napsané možné způsoby řešení konfliktu: únik, ústupek, útok, kompromis, dohoda (spolupráce). V komunitním kruhu pak společně definujeme jednotlivé způsoby, které analyzujeme, hledáme jejich výhody a zápory, uvádíme příklady ze života. Různé situace si žádají různá řešení. Obecný postup pro všechny druhy sporů lze najít v následující posloupnosti kroků. Hlavní podmínkou je mít ke druhému pozitivní přístup, projevit ochotu problém vysvětlit, dohodnout se.

1. Dějová improvizace. Žáci se rozdělí do dvojic podle druhé části losu, který dostali v předchozí aktivitě. Vyučující jim nastíní situaci, do které se dostali dva spolužáci; úkolem žáků je danou situaci rozehrát a dokončit.

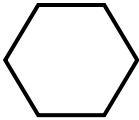
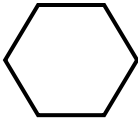
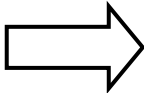

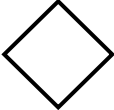
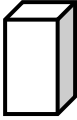
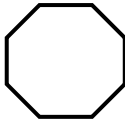

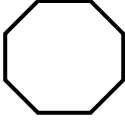
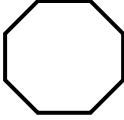
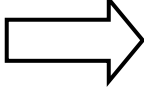

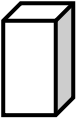
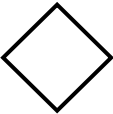

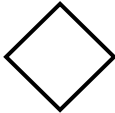
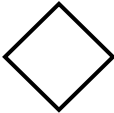
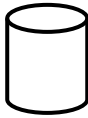
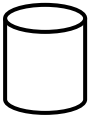

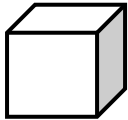
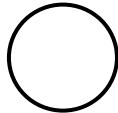
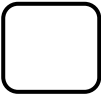

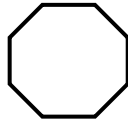
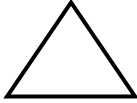
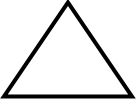
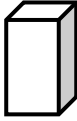
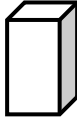

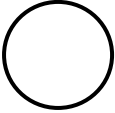
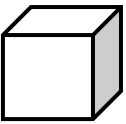

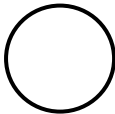
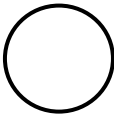
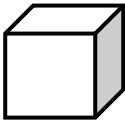
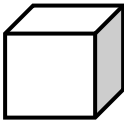

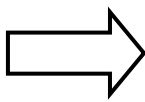
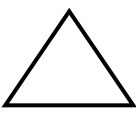

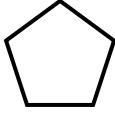
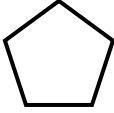

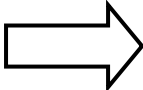
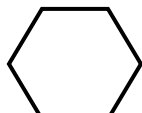

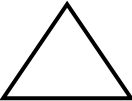
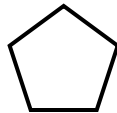
Popis situace. Jan (Jana) dostal/a za úkol zpracovat na následující hodinu etiky referát na téma projevy citů u lidí. Radka (Radek), jeho kamarád/ka, dostal/a k narozeninám od rodičů Velkou encyklopedii psychologie, kterou mají v knihovně jen ve studovně a nedá se půjčit. V encyklopedii je uveřejněna řada výzkumů a zajímavých fotografií. S takovou knihou by pro Jana bylo zpracování referátu snadné a navíc by u učitele zabodoval. S těmi fotografiemi lidí vyjadřujícími různé emoce (mnohdy legrační) by uspěl i u spolužáků. Radka Honzovi knížku nabídne, ale požádá ho, aby s ní zacházel šetrně. Janův referát byl poutavý, sklidil očekávaný úspěch. Po hodině knihu Radce vrací s čokoládou, jako výraz poděkování. Při zběžném prolistování novou knihou Radka zjistí, že Jan v ní bezostyšně podtrhával a dopisoval různé poznámky. Jak bude situace pokračovat?

Hodnotová reflexe

- *Považovali jste danou situaci za konfliktní?*
- *Jakým způsobem jste ji vyřešili? Bylo řešení účinné? Pro obě strany?*
- *Máte podobnou zkušenost, kdy jste někomu něco zapůjčili, a věc se vám vrátila bez upozornění poškozená? Jak vnímáte pořekadlo: „Co nechceš, půjč.“?*

SEBEHODNOCENÍ dle sady kritérií

Kritéria	★★	★	☹
Diskuse Pes v zrcadle	Alespoň dvakrát jsem se aktivně zapojil/a do diskuse o příběhu.	Alespoň jednou jsem se aktivně zapojil/a do diskuse o příběhu.	Do diskuse jsem se nezapojil/a, protože
Práce ve dvojici Kresba	Respektoval/a jsem pravidla hry. Kresbu jsme dokončili.	Respektoval/a jsem pravidla hry. Společnou kresbu jsme nedokončili.	Nerespektoval/a jsem pravidla hry (např. domlouval/a jsem se během kresby).
Diskuse Způsoby řešení konfliktu	Alespoň dvakrát jsem se aktivně zapojil/a do diskuse o způsobech řešení konfliktu.	Alespoň jednou jsem se aktivně zapojil/a do diskuse o způsobech řešení konfliktu.	Do diskuse jsem se nezapojil/a, protože
Dějová improvizace Spolužáci	Sehrál/a jsem svou roli. Konflikt se podařilo vyřešit dohodou nebo kompromisem.	Sehrál/a jsem svou roli. Konflikt se nepodařilo vyřešit tou nejlepší cestou, zvolili jsme únik nebo ústupek.	Sehrál/a jsem svou roli. Použil jsem výhradně útok. Nepodílel/a jsem se na hře.

1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.
1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.
1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.
1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.
1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.
1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.